

شبهه‌شناسی
گفتمان‌سازی
وبساخت‌گویی
روزهای حماسه
دفاع مقدس
ویژه‌نامه
چندرسانه‌ای
ماهنامه‌شبهات

شبهات

۸۵

چرا قلب زمین محاصره ناپذیر است؟

برخی معتقدند فشار حداکثری و محاصره اقتصادی می‌تواند ایران را به زانو درآورد، پس بهتر است به جای تحمل هزینه‌ها، عقب‌نشینی کرد.

شبهه:

خلیج فارس
خانه ماست

سه: صاحب کلید تنگه هرمز

نیکلاس اسپایکمن ایران را بخش حیاتی «ریملند» یا حاشیه اوراسیا می‌داند. ایران با کنترل تنگه هرمز (گذرگاه یک سوم نفت جهان)، کلید انرژی جهان را در دست دارد. محاصره صاحب کلید، یعنی زندانی کردن خود محاصره‌کنندگان.

چهار: دژ کوهستانی

برنارد لوتیس و تحلیلگران نظامی معتقدند رشته‌کوه‌های زاگرس و البرز مانند دو دیوار طبیعی از فلات ایران محافظت می‌کنند. این توپوگرافی، محاصره فیزیکی را به کابوسی لجستیکی تبدیل می‌کند.

پنج: ایران یک تمدن است، نه فقط یک کشور

هنری کیسینجر در کتاب «نظم جهانی»، ایران را یک «دولت-تمدن» با هویت امپراتوری می‌داند. نفوذ فرهنگی و سیاسی ایران فراتر از مرزها، «عمق استراتژیک انسانی» ایجاد کرده که راه‌های بقا را باز نگه می‌دارد.

شش: کریدور شمال-جنوب، طناب نجات اقتصادی

په اسکوهار نشان داده است که ایران حلقه اصلی کریدور شمال-جنوب (INSTC) و مسیر کلیدی پروژه «یک

واقعیت این است که ایران اساساً کشوری «محاصره‌ناپذیر» است. همان‌گونه که رابرت کاپلان می‌گوید: «اگر نقشه جهان را بردارید و روی خاورمیانه زوم کنید، چشم‌هایتان ناخودآگاه روی ایران می‌ایستد؛ چون ایران تنها کشوری است که به همه جا راه دارد.» در ادامه به هفت دلیل مستند می‌پردازیم:

یک: ایران چهارراهی است که نمی‌توان بست

رابرت دی. کاپلان در کتاب «انتقام جغرافیا» ایران را «محور» خاورمیانه می‌نامد. ایران تنها کشوری است که هم به دریای خزر و هم به خلیج فارس و دریای عمان راه دارد. محاصره ایران مثل بستن چهارراه اصلی یک شهر است؛ با این کار نه ایران، که کل ترافیک منطقه و جهان مختل می‌شود.

دو: پانزده همسایه با منافع متفاوت

دکتر پیروز مجتهدزاده معتقد است محاصره کامل ایران مستلزم هماهنگی تمام پانزده کشور همسایه با یک قدرت خارجی است. تفاوت‌های عمیق منافع میان همسایگان، چنین هماهنگی را غیرممکن می‌کند و همواره «روزنه‌های تنفسی» برای ایران باقی می‌گذارد.

کمر بند-یک جاده» است. محاصره ایران یعنی فلج کردن اقتصاد روسیه، هند و چین؛ این کشورها هرگز اجازه نمی‌دهند پل ارتباطی شان بسته شود.

هفت: نسل‌ها و شبکه‌ها؛ نرم‌افزار شکست ناپذیر ایران

فراتر از جغرافیا و سیاست، مهم‌ترین عامل محاصره‌ناپذیری ایران، نیروی انسانی و شبکه‌های هوشمند فرامرزی آن است. ایران بیش از چهار دهه تجربه زندگی در تحریم دارد و این تجربه، یک «سیستم ایمنی اقتصادی» در جامعه ایجاد کرده است؛ تحریم برای ایران به یک محرک نوآوری تبدیل شده، نه عامل فلج‌کننده. میلیون‌ها ایرانی در سراسر جهان (دیاسپورا) یک شبکه ارتباطی غیرقابل قطع تشکیل داده‌اند که همواره کانال‌های تبادل دانش، کالا و اطلاعات را باز نگه می‌دارد. ساختار دوگانه اقتصاد ایران (بخش رسمی و غیررسمی خلاق) نشان داده هر دیواری یک شکاف دارد. افزون بر این، جنگ تحمیلی و دهه‌ها فشار خارجی، یک «حافظه جمعی مقاومت» در جامعه ساخته که در شرایط سخت، به جای فروپاشی، به سمت راه‌های جایگزین حرکت می‌کند. نسل جوان تحصیل کرده ایران نیز با تسلط بر زبان دیجیتال، راه‌های جدیدی برای «تنفس در

محاصره» پیدا کرده است. به عبارت ساده: ایرانی‌ها در هنر زیستن در محاصره، استاد شده‌اند.

جمع بندی نهایی:

فراتر از همه این نکات، مولفه ای مهم و راهبردی وجود دارد که مردم مؤمن و مسلمان ایران با تاسی به سیره رسول مکرم اسلام آن را بکار گرفته و در طول سال‌های تحریم، توانسته‌اند دشمنان را ناکام کنند. ارزش و قدرت این مولفه، آنقدر بزرگ است که حتی اگر محاصره‌ای اتفاق بیفتد، کاری بی اثر خواهد بود.

مقاومت و مواسات، راهبردی است که نبی مکرم اسلام در زمان محاصره قریش علیه مسلمانان، نهادینه کرد و علیرغم همه سختی‌هایی که محاصره داشت اما در نهایت به شکست و ناکامی مشرکان انجامید، مردم مسلمان ایران نیز می‌دانند که محاصره برای سازش و تسلیم شدن است و آنان هرگز زیر بار نخواهند رفت چون آموخته‌اند که هزینه سازش به مراتب بیشتر از مقاومت است.

تجربه مواسات نیز آنگونه که در شرایط کرونا نمود یافت، نشان داد که همدلی مبتنی بر ایمان می‌تواند بسیاری از سختی‌ها و کمبودها را جبران کند

